

Rozdział 4

Organizacja i funkcjonowanie życia społeczno-politycznego emigrantów polskiego uchodźstwa niepodległościowego.....	99
4.1. Organizacje polityczne i ich działalność.....	100
4.1.1. Stowarzyszenie Polskich Kombatantów.....	101
4.1.2. Polski Związek byłych Więźniów Politycznych.....	126
4.1.3. Koło Lwowian.....	133
4.1.4. Inne organizacje.....	138
4.2. Organizacje parasolowe.....	142
4.2.1. Rada Uchodźstwa Polskiego.....	142
4.2.2. Zjednoczenie Polskie.....	158
4.2.3. Federacja Uchodźstwa Polskiego.....	164
4.3. Organizacje społeczne i charytatywne.....	168
4.3.1. Polski Komitet Pomocy w Szwecji.....	168
4.3.2. Pozostałe formy pomocy charytatywnej.....	172
4.4. Partie polityczne na emigracji.....	175
4.4.1. Polskie Stronnictwo Ludowe.....	175
4.4.2. Polska Partia Socjalistyczna.....	177
4.5. Organizacje młodzieżowe.....	181
4.5.1. Zrzeszenie Studentów Polskich oraz Zrzeszenie Studentów i Absolwentów Polskich w Szwecji.....	181
4.5.2. Organizacje harcerskie.....	190
4.6. Współpraca z innymi grupami etnicznymi na emigracji w Szwecji.....	195

Rozdział 5

Władze polskie wobec emigrantów w Szwecji.....	197
5.1. Związek Patriotów Polskich.....	197
5.2. Repatriacja obywateli do kraju w latach 1945-1946.....	200
5.3. Działalność propagandowa konsulatu.....	204
5.4. Funkcjonowanie organizacji prokrajowych.....	213
5.4.1. Stowarzyszenie Studentów Polskich „Bratnia Pomoc”.....	213
5.4.2. Komitety polonijne.....	215
5.4.3. Organizacje polonijne.....	217
5.4.4. Powołanie Centralnego Związku Organizacji Polonijnych.....	228
5.5. Możliwości przyjazdu emigrantów do Polski.....	231
5.6. Działalność Towarzystwa „Polonia” i ZBoWiD wobec emigracji w Szwecji.....	235
5.7. Inwigilacja emigracji przez peerelowskie służby specjalne.....	238

Rozdział 6	
Emigracja wobec Polski	260
6.1. Wyjazdy do kraju.....	260
6.2. Stosunek emigracji do wydarzeń w Polsce	263
6.2.1. W latach 1945–1956	263
6.2.2. W latach 1956–1969	267
6.2.3. W latach 1970–1980	271
6.3. Współpraca z opozycją w Polsce	275
 Rozdział 7	
Emigracja a Londyn i pozostałe polskie ośrodki uchodźcze.....	283
7.1. Opieka Społeczna nad uchodźcami w latach 1945–1947.....	283
7.2. Związki z Rządem Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie	286
7.3. Działalność szwedzkiej komisji Skarbu Narodowego	293
7.4. Biuro Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa	295
 Rozdział 8	
Społeczność Żydów polskich w Szwecji.....	299
8.1. Żydzi polscy w Szwecji w okresie 1945–1968	299
8.2. Charakterystyka emigracji żydowskiej w latach 1968–1970.....	301
8.3. Związek Żydów Polskich i inne organizacje.....	306
 Rozdział 9	
Rola opieki duszpasterskiej w życiu emigracji	310
9.1. Działalność Kościoła katolickiego	310
9.2. Pozostałe grupy wyznaniowe	327
 Rozdział 10	
Życie kulturalne i oświatowe emigracji	331
10.1. Działalność Towarzystwa Przyjaciół Szwecji 1945–1947	331
10.2. Literatura emigracyjna i promocja kultury.	334
10.3. Muzyka i taniec	338
10.4. Szkoły emigracyjne i szkoły niedzielne.....	343
10.5. Biblioteki emigrantów	359
10.6. Prasa emigracyjna	363
 Rozdział 11	
Obecność emigrantów z Polski w życiu publicznym Szwecji.....	376
11.1. Dziennikarstwo i dyplomacja	377
11.2. Literatura i działalność wydawnicza	382
11.3. Nauka.....	386
11.4. Dziedziny artystyczne.....	397

Zakończenie	417
Bibliografia	424
Wykaz skrótów.....	447
Wykaz szwedzkich instytucji zajmujących się problemem imigrantów	450
Indeks osób	451
Summary	471

WSTĘP

Dzieje państwa polskiego w ostatnim stuleciu obejmują również losy jego mieszkańców, którzy zmuszeni zostali do życia poza granicami swojej ojczyzny. Na wychodźstwie mogła rozwijać się nieskrępowanie myśl polityczna, tworzyły się interesujące programy oraz koncepcje rozwoju państwa i społeczeństwa. W XX wieku migracje z Polski łączyły się najczęściej z przymusem. Mógł on mieć charakter polityczny lub ekonomiczny. Jednym z miejsc, do których emigrowali Polacy, była pobliska Szwecja. Kraj ten, położony zaledwie po drugiej stronie Bałtyku, nie był jednak nigdy głównym celem wychodźstwa z Polski. Ci, którzy ją opuszczali, wybierali państwa zasobniejsze, takie jak: Stany Zjednoczone, Kanada czy Francja. Miejscem osiedlenia stawały się również kraje, dające większe możliwości kontynuowania działalności politycznej, których przykładem może być Wielka Brytania. Część ludności żydowskiej wybierała z ideologicznego punktu widzenia Palestynę/Izrael po to, aby włączyć się w budowę własnego państwa. Emigracja do Szwecji wiązała się z wieloma z wyżej podanych motywów. W pierwszej połowie XX wieku na północ emigrowali robotnicy rolni poszukujący możliwości uzupełnienia skromnych dochodów. Była to grupa uboga, niewykształcona i nieliczna. Osiedliła się na południu, w Skanii, tworząc niewielkie skupiska polonijne. Pojedyncze osoby zamieszkały w większych miastach, zajmując się działalnością gospodarczą, jak Stanisław Leszczyński czy Zygmunt Brodaty, lub naukową, jak lektorzy języka polskiego pracujący na uniwersytetach szwedzkich.

Sytuację tę zmieniła II wojna światowa. W wyniku ucieczek z okupowanej Rzeczypospolitej i udzielenia schronienia przez Szwecję uwolnionym więźniom z hitlerowskich obozów koncentracyjnych w 1945 roku znalazło się na jej terenie ponad 15 tys. obywateli polskich. Część z nich postanowiła osiedzić się tam na stałe. Od tej pory do tego kraju docierały kolejne grupy emigrantów, tworząc coraz bardziej zróżnicowaną wspólnotę.